

STANDARD č. 14

NÁVAZNOST VÝKONU SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY NA DALŠÍ SUBJEKTY

Kritérium č. 14a

Oddělení sociálně-právní ochrany dětí Úřadu městské části Brno-Židenice vykonává mnoho činností, jejichž společným cílem je ochrana práv a oprávněných zájmů nezletilých dětí. Většina činností souvisí s řešením již nastalé problémové situace, ve které se dítě nachází a která je různým způsobem ohrožuje. Je však nutné věnovat pozornost i preventivním aktivitám, pomocí kterých by se mnohé rizikové situace mohly rychle a efektivně vyřešit anebo by vůbec nemusely nastat.

Základní metodou prevence v oblasti sociálně-právní ochrany dětí je monitoring a aktivní vyhledávání ohrožených dětí. Je nutné zachytit a správně vyhodnotit všechny podněty naznačující, že dítě je ohroženo, a neprodleně učinit patřičná opatření. K tomu je zapotřebí systematická spolupráce orgánu sociálně-právní ochrany dětí s mnoha dalšími subjekty. K nejvýznamnějším partnerům patří školská a zdravotnická zařízení, Městská policie a Policie ČR, státní zastupitelství a poskytovatelé sociálních služeb. Velmi významná je též činnost komisí sociálně-právní ochrany dětí.

Dalšími spolupracujícími organizacemi jsou subjekty sociální péče, aktivizační služby pro rodiny s dětmi na území města Brna, pedagogicko-psychologické poradny, manželské a rodinné poradny, Úřady práce, domovy pro matky s dětmi, azylové domy, psychiatrické ambulance, charitativní organizace a další.

OSPOD se sociálními pracovníky neziskových organizací, spolků a dalších subjektů dlouhodobě spolupracuje při řešení nepříznivé životní situace společných klientů – rodin s dětmi. Spolupráce má pozitivní dopad na rodiny v obtížné životní situaci. Máme zmapované služby, které klientům nabízíme a vytváříme příležitosti, aby klienti mohli tyto služby využívat, zapojit se do ekonomického, kulturního a sociálního života společnosti. Řadu aktivit a činností mohou s rodiči a dětmi vykonávat právě různé podpůrné organizace, zatímco OSPOD bývá určitým zprostředkovatelem a koordinátorem procesu práce s rodinou. OSPOD poskytuje klientům informace o možných sociálních, zdravotnických i právních službách, které mohou podpořit jejich plnohodnotný život. Se souhlasem klienta může OSPOD spolupracovat s právníckými i fyzickými osobami, doporučit klientovi spolupráci s dalšími institucemi dostupnými v místě jeho bydliště, případně i mimo ně. Seznam hlavních kontaktů na nejčastěji spolupracující instituce je součástí přílohy č. 1 standardu č. 14 – Informační katalog institucí. Tento je pravidelně alespoň 1 x ročně aktualizován, nejčastěji k 31.12. daného roku. Pracovníci OSPOD však disponují také dalšími katalogy, letáky a seznamy podpůrných organizací, svoje zkušenosti si vzájemně předávají na každotýdenních poradách pod vedením vedoucího oddělení OSPOD a jsou schopni se v těchto materiálech orientovat a podle konkrétního případu je nabízet k využití svým klientům. Pracovníci OSPOD jsou také připraveni klientům případně pomoci s prvním kontaktem s potřebnou službou, vysvětlit srozumitelným způsobem klientovi účel a možnosti služby, předat cestu do sídla dané organizace. Pracovníci OSPOD se mnohdy také účastní prvních schůzek klienta v dané organizaci, pokud si to klient přeje, nebo je takové setkání shledáno vhodným. Pro doporučení konkrétní služby využívá pracovník OSPOD také případových konferencí, na které je možné zvát zástupce konkrétních institucí, které mohou nabídnout podporu a řešení u konkrétních případů. V chodbě před kanceláři pracovníků OSPOD jsou umístěny informativní nástěnky se seznamem a také s letáky konkrétních spolupracujících organizací.

Kritérium č. 14b

Pracovníci OSPOD ve spolupráci se zařízením pro výkon ústavní a ochranné výchovy pracují na systematické přípravě dětí s nařízenou ústavní výchovou a uloženou ochrannou výchovou (a to již za pobytu v zařízení ústavní péče) na zvládnutí situace spojenou s odchodem ze zařízení. Zvýšenou pozornost pak věnujeme těm klientům, kteří jsou ohroženi sociálně-patologickými jevy a předčasným ukončením školní docházky spojeným s nedokončením profesní přípravy.

Pokud dítě studuje a má zájem nadále setrvat v ústavu, věc se řeší dohodou o dobrovolném pobytu nebo prodloužením ústavní výchovy do věku 19-ti let, kdy návrh podává zpravidla OSPOD. OSPOD je dále nápomocen při podávání žádosti o byt, spolupracuje s bytovými odbory.

V případě, že odcházející dítě nemá vlastní rodinu či vytvořené základní zázemí, je nutné jej na odchod ze zařízení připravit. Úkolem OSPOD je především pomoci dítěti zorientovat se v některých situacích, které nezletilého v životě čekají, připravit ho na samostatný život. Mezi úkoly a činnosti, které OSPOD ve spolupráci se zařízením pro výkon ústavní a ochranné výchovy a nezletilým, realizuje (tyto činnosti a úkoly bývají také součástí IPOD), patří:

- Obstarání důležitých dokumentů: rodný list, občanský průkaz, karta pojištěnce (zdravotní pojištění), očkovací průkaz, doklady o dosaženém vzdělání (vysvědčení, potvrzení o praxi, certifikáty) a popřípadě cestovní pas
- Zajištění bydlení (azylové domy, domy na půli cesty, sociální byty, byty, bydlení u příbuzných)
- Napsání životopisu a orientování se v nabídkách zaměstnání
- Orientace na trhu práce, získání a udržení zaměstnání, v případě neúspěchu řádná evidence na Úřadu práce a komunikace s úřady
- Posílení schopnosti řádného hospodaření s vlastními penězi, založení bankovního účtu, pomoc při oddlužení (např. řešení odpuštění dluhu za popelnice apod.)
- Zajištění obvodního lékaře, zubaře, gynekologa aj., schopnost dodržovat potřebnou léčbu, zdravotní prohlídky
- Posílení schopnosti říci si o pomoc, znalost práv, ale i povinností
- Zvyšování kvalifikace – možnosti dalšího vzdělávání, posilování jazykových schopností
- Posílení orientace v mezilidských vztazích, partnerských vztazích, sexualitě.

Odcházejícím dětem jsou poskytovány důležité kontakty, jako například seznam krizových linek, adresář azylových domů, kontakty na Úřady práce, bytové odbory příslušného úřadu a další instituce podle potřeb a požadavků samotného klienta.

Každý pracovník OSPOD důsledně dodržuje § 29 Zákona č. 359/1999 Sb. O sociálně právní ochraně dětí, pravidelně každé tři měsíce navštěvuje děti, kterým byla nařízena ústavní nebo uložena ochranná výchova, s dětmi hovoří bez přítomnosti dalších osob, nahlíží do spisové dokumentace zařízení. Záznamy o návštěvách jsou uloženy v písemné podobě ve spisové dokumentaci každého dítěte.